

5. На пороге глобальных перемен: HR-тренды 2020: Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua/tend/tend1194.html> (дата звернення 16.04.2020).

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ В УКРАЇНІ

***ДОНЕЦЬКА В.К., СТУДЕНТКА,
НЕСТЕРЕНКО І.В., СТУДЕНТКА,*
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Забезпечення динамічного розвитку зернового сектору та у цілому ринку зерна України, зокрема через нарощування обсягів виробництва шляхом підвищення урожайності, потребує здійснення системних і комплексних заходів. Окремі фрагментарні зміни чи корегування, направлені на вирішення вузько галузевих проблем, є малоефективними і навіть небажаними, оскільки неминуче призводять до розбалансування усієї системи.

Ринок зерна на сьогодні є одним із головних сегментів продовольчого ринку України, який має стратегічну та соціально-економічну значимість, здатний забезпечити значний мультиплікативний ефект. Вирішення продовольчої проблеми в сучасних умовах визначається, головним чином, рівнем розвитку зернового виробництва та стабільним й ефективним функціонуванням ринку зерна. Ринок зерна можна розглядати як складний механізм, складовими якого виступають організаційні, правові та економічні інструменти, що забезпечують взаємодію та узгодження інтересів учасників цього ринку і регулюють виробництво, обмін, розподіл та споживання зерна. Удосконалення державної політики впродовж 2010-2018 рр. в Україні відносно суб'єктів зернового ринку дало можливість значно підвищити урожайність культур та збільшити обсяги виробництва [3-5]. Проте в даній сфері ще сконцентровано ряд проблем, які потребують невідкладного вирішення. До них можна віднести: зниження родючості ґрунтів через недотримання агротехнічних вимог; нестачу кваліфікованих кадрів;

* Науковий керівник – Грідін О.В., к.е.н., старший викладач

низький рівень ресурсного й фінансового забезпечення дрібних агропідприємств та господарств населення, що створює перепони для повноцінного використання досягнень науково-технічного прогресу [3, 7].

Аналізуючи стан зернового ринку необхідно відмітити наступне. Посівні площі під зерновими культурами в Україні становлять на сьогодні більше половини загальної посівної площі сільськогосподарських культур із показником впродовж 2014-2018 рр. понад 14,4 млн. га [8]. У господарствах населення на зернові припадає близько 4,1 млн. га, у фермерських господарствах – до 2,4 млн. га та великих підприємствах – 8,2 млн. га. Основними зерновими культурами є пшениця, кукурудза та ячмінь, виробництво яких значною мірою орієнтовано на експорт. Зерно інших культур переважно використовується для внутрішнього споживання.

Останніми роками спостерігається збільшення загального виробництва зерна кукурудзи. Зростання попиту на нього на світовому ринку стало поштовхом для національних виробників до розширення посівних площ. Так, за десятирічний період вона збільшилась майже вдвічі, а також відбулось відповідне нарощування експорту кукурудзи. Кукурудза належить нині до однієї з культур, що стали найбільш рентабельними для агровиробництва. Їх головні переваги – широкий ринок збуту і позитивна економіка виробництва [2]. На сучасному етапі внутрішній ринок кукурудзи має ознаки недосконалої конкуренції, а функціонування ринку характеризується незбалансованістю попиту й пропозиції, стихійністю, нерозвиненою інфраструктурою [6].

Відмітимо, що загальний обсяг виробленого зерна в Україні впродовж 19 років збільшився у 2,86 рази за рахунок підвищення урожайності та зміни у структурі посівів зернових. Так, виробництво кукурудзи збільшилось майже вдесятеро з 3848,1 тис. тонн у 2000-му до 35801,1 тис. тонн у 2018-му році (рис.) [1, 8].

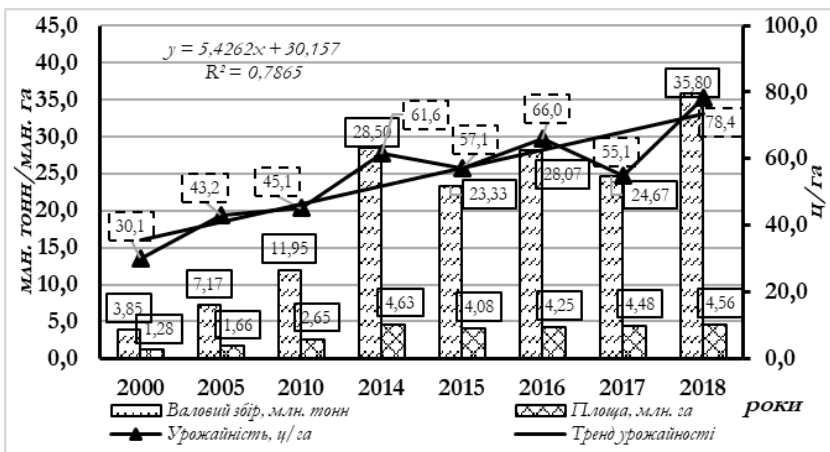

Рис. Динаміка виробництва кукурудзи в Україні

Джерело: розраховано автором за даними [8]

Із загального обсягу українського зерна майже 22 % виробляється у господарствах населення, до 10 % – у фермерських господарствах та понад 60 % – у великих агропідприємствах. Впродовж 2000-2018 рр. урожайність зернових культур, завдяки впровадженню інноваційних ресурсощадних технологій та застосуванню сучасної високопродуктивної техніки, підвищилася на 28 ц/га з 19,4 ц/га у 2000-му році до 47,4 ц/га у 2018-му або на 144,3 % і перевершує її середньосвітовий рівень. Аналогічною є ситуація із кукурудзою. Зростання урожайності за цей період склало 48,3 ц/га або 160,5 % і, наразі, сягає 78,4 ц/га. Як ми бачимо завдяки інноваціям, вітчизняні аграрії досягають успіху в одержанні високих показників вирощування цієї культури.

Висновки. Детально проаналізувавши теоретичні засади ринку кукурудзи можна зробити висновок, що Україна досягла максимальних масштабів розвитку галузі. Подальше збільшення виробництва можливе за рахунок удосконалення технологій вирощування, які дають змогу підвищити урожайність культури на вже існуючих площах.

Література.

1. Grain: World Markets and Trade. United States of Department of Agriculture. *Foreign Agricultural Service*. October 2018. URL: <http://uga.ua/wp-content/uploads/grain-market-10-11-2018.pdf>
2. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств. К.: КНЕУ, 2004. 624 с.

3. Грідін О.В. Зернопродуктовий підкомплекс України: сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 1. С. 21-27.

4. Грідін О.В. Значення зернопродуктового підкомплексу в дотриманні продовольчої безпеки України. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки*. Харків: ХНТУСГ. 2015. Вип. 161. С. 136-144.

5. Грідін О.В. Сучасний стан та тенденції розвитку сфер виробництва, переробки та реалізації зерна: український та загальносвітовий контекст. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 3 (14). С. 54-62. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/14-2018-ukr>.

6. Дзюбецький Б.В., Черчель В.Ю., Антонюк С.П. Селекція кукурудзи. Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть. К.: Логос, 2001. Т. 4. С. 571-589.

7. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д., Євтушенко В.Д. Розвиток ринку зерна в Україні та його стабілізація. *Економіка АПК*. 2019. № 4. С. 29-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2019_4_6

8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

***КРИКУНОВА А.А., МОІСЄЄВА С.В., ТРИЗНА А.В., СТУДЕНТИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМ. П. ВАСИЛЕНКА***

В умовах неспинної конкуренції, процесів глобалізації зростає і значення усіх факторів впливу на результати виробничої діяльності, людина є центральною ланкою у системах виробництва та економічних відносинах. Саме людські ресурси є основою визначення цілей та напрямів розвитку виробництва. Трудові ресурси, у розрізі об'єкта управління, є сукупністю елементів, що означають населення, яке наділене фізичним розвитком, розумовими здібностями та знаннями для роботи у секторі національної економіки, формуванні, розподілі та використанні його благ, а також взаємодіє з фінансовими, матеріальними, природними ресурсами, підлягає впливу та організації з боку суб'єктів управління різного рівня [1].

Ефективність будь-якої економічної діяльності залежить від

* Науковий керівник – Подольська О.В., к.е.н., доцент